

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput Ultimum. De Commvnicatione Idiomatvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

animo videmur ipsum Sanctum osculari. Ergo Patres voluerunt, internum affectum tantum terminari ad exemplar. *g.* Intentionem illorum Patrum solum fuisse, declarare, nos imagines non adorare adoratione absolutâ, sed solum exemplar, alioquin exemplum nimium probaret, nempe quod sicut Jacob nullo modo amavit vestem, ita nos nullo modo adoremus imaginem.

444. Obijciunt 3. Tridentinum sess. 25. ubi videtur definiri, quod affectus internus feratur in solum exemplar, dum dicitur, quod honor illis delatus feratur ad prototypa, ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos. *g.* Imò si Tridentinum attentè legatur, potius nobis faveret. dicit enim, honorem exhiberi imaginibus, & illum honorem transire in exemplar, & honorari exemplar, dum imagines honorantur: atqui osculum utique non transit ab imagine ad exemplar: ergo affectus internus transit: atqui non potest transire ab uno ad alterum, nisi fuerit

ibi unde transit: ergo affectus internus transit ad imaginem, à qua deinde transit ad exemplar. Cum hoc autem bene fiat, in imagine & per imaginem honorari Sanctum, quia qui honorat me honorat, & quia ad me per me honorat, & sic Christus dixit: quod vultis nimis meis fecistis, mihi facistis.

445. Obijciunt 4. Res inanimata non est capax submissionis & reverentiae, sicut nec capax injuria: ergo non potest adorari. Probatur consequentia. Adoratio est quidam fictitia potestativa, quae debet esse ad aliquid: ergo autem non est altera, quia non est potestativa. Imagines non esse capaces adorationis, lute ne respectiva, & propter excellentiam creaturis, & huic solvitur seu exhibetur iudicium, & hoc est alterum, ut jam supra sufficienter declaratum est.

CAPUT VLTIMUM DE COMMUNICATIONE IDIOMATUM

Hujus saepius mentio facta est in hoc Tractatu. Ejus explicationem in ultimum locum rejecimus, estque questio de modo loquendi cum debita cautela, quae in formandis propositionibus circa Incarnationis Mysterium adhibenda est.

446. Idioma Theologis hic idem est, quod Praedicatum. Communicatio verò Idiomatum aliud non est, quam quod praedicata quae Christo conveniunt formaliter ratione unius Naturae, dicantur de eo ut expresso per concretum alterius Naturae: v. g. quae conveniunt illi ratione Naturae Humanae, ut, *esse passum*, praedicantur de eo ut significato nomine Dei, ita ut etiam verum sit, Deum esse passum, sicut verum est, Hominem esse passum: & sic e contra verum etiam sit, hunc hominem esse Creatorem & Dominum &c. quae Christo conveniunt ratione Deitatis.

447. Porro, omnis hac vicissitudinaria communicatio fundatur in veritate hujus propositionis: *Deus est homo: Homo est Deus*, de cujus proprietate licet minus rectè senserit Durandus, ab omnibus tamen Catholicis, imò & nostri temporis heterodoxis admittitur, cum omnibus SS. PP. & est definita in Concilio Ephesino adversus Nestorium, negantem B. Virginem esse Deiparam.

Ratio communiter reddi solet à RR. quia ubi rectum concreti est idem, unum dicitur de

alio: sic album dicitur dulce. atqui Rectum humanis est, Subsistentia: & rectum Dei est etiam Subsistentia: ergo rectè dicitur, *Deus est homo*.

448. Verum, hoc principium vult controversari à Philosophis, & multi cum Vanc negant, concretum *DEVS*, dicere in recto Subsistentiam, sed potius Naturam, & multo minus concretum *Homo*, in Recto dicere Subsistentiam alioquin esset verum dicere: *Homo est Deus*, vel in sententia Scoti: *Homo est negatio communicationis* &c.

449. Hinc motus Card. Pallavicini, negat Subsistentiam importari solum in recto nomen, *Homo*; & vult importari esse nomen quod continet Humanitatem. [Porro autem, hoc esse totale in nobis includit etiam ipsam Humanitatem, & per eam constituitur & perficitur. Illud esse totale quod est in Christo, potest capi dupliciter. Primum, prout est purum esse & vinum, contradistinctum ab Humanitate, sicut ut tale habet totam perfectionem illius compositae constantis ex Verbo & Humanitate: & secundum hanc acceptionem vera est haec propositio. *Homo est Deus: homo est increatus*. Nam illud tale totale habet verè omnia ista praedicata. Secundo, hoc nomen, *Homo*, potest accipi in Christo ut includens non solum Verbum, sed etiam Humanitatem intrinsecè, & secundum hoc esse

totale compositum verificatur: hic homo est creatus, est passibilis; scilicet: in vna sui parte.] Quapropter in huius Authoris sententia (quam magis declarat n. 193.) aliud importatur in Recto, per rō, *Homo*, quando dicitur de puro Homine, aliud, quando dicitur de Christo. Quando dicitur de puro Homine, importatur in Recto ipsa Humanitas, quando verò dicitur de Christo, Humanitas non importatur hoc modo, neque est verum dicere; *Humanitas est Homo*; & ideo id quod Christus assumpsit, ne quidem post assumptionem est propriè Homo.

450. Rationem discriminis desumit ex illo principio Aristotelis, docentis, id esse aliquid, quod est præcipuum in illo, adeoque illud esse hominem, quod est præcipuum in homine: quâ ratione magis propriè dicitur esse homo anima quam Corpus, & magis propriè dicitur S. Petrus esse in Cælo, quam in sepulchro. Sicut ergo manus separata ab homine, dicitur esse corpus, existens verò in homine, hoc est in aliquo perfectiori, non dicitur Corpus, sed, esse in corpore, ita Humanitas existens separata à Deo, est Persona & est homo, existens autem in Deo, hoc est, in Ente substantiali perfectiori, neutram denominationem habet.

Ex hac ipsa ratione deducit idem Auctor, non posse dici, quod Christus sit duo viventes, aut duo viventia, licet includat duas Naturas viventes, quia scilicet rectum, in Christo importatur, & significatur per rō Vivens, non est duo, sed vnicum, scilicet illud perfectissimum, quod continet cætera.

451. Declarat vltiùs, quare in Deo multiplicentur Nomina Personalia seu Personæ, & non multiplicetur nomen Naturale, nec dicantur plures esse Dij, sicut dicuntur tres Personæ. Quia cum in Deo omnia sint Substantialia, & Infinita, ac æquè principalia, illud importatur in Recto ab aliquo nomine, cui formaliter & primariò est impositum illud nomen: hoc autem nomen, *Deus*, sic est impositum, ad significandam Radicem Omnium Bonorum, quod primariò convenit Naturæ Divinæ, ideo per hoc nomen, *Deus*, importatur in Recto, & Primariò quidem Natura Divina. Idem verò nomen, *Deus*, ratione huius primarij significati convenit omni ei, quod cum illo identificatur, quodque illud continet: ideo secundariò per idem nomen significatur omne illud totum, quod continet Naturam Divinam, & identificatur cum illa: sed quamvis hæc Tota multiplicentur, tamen semper dicuntur esse Idem *Deus*, quia semper habent hanc denominationem ab Uno & Eodem, cui primariò & formaliter convenit hoc nomen, *Deus*, hoc est, Natura Divina. Contrà verò hoc nomen, *Persona*, dicit formaliter in Recto totum illud perfectissimum, quod est in aliquo Ente. Et quoniam hoc totum perfectissimum in Deo includit tam Naturam quam proprietates, ideo pars recti, significati per hoc nomen, *Persona divina*, multiplicatur, ac proinde

multiplicantur realiter Personæ; quoniam ad multiplicationem realem sufficit negatio adæquatæ identitatis inter recta.

452. Hanc doctrinam, quæ mihi valde verisimilis videtur, (quamvis æquè bene res tota expediatur in ea sententia, quæ docet, semper in Recto importari Personalitatem, ut videre licet apud Card. de Lugo) referre placuit in gratiam eorum, quibus libelli huius Auctoris non sunt ad manus, sicut reverà paucorum sunt. Reliquum est, ut constituentur Regula, juxta quas explorari possit, quamnam prædicata propria Deitatis possint in Christo prædicari de Homine, & econtra, quamnam propria Humanitatis possint prædicari de Deo.

453. Notandum autem est, aliqua prædicata esse propria Naturæ in abstracto quâ talis, hoc est, prout excludentis Subsistentiam, seu prout contradistinctæ ab illa: v.g. Assumibilitas est propria Naturæ Humanæ, prout contradistinctæ à Subsistentia, communicabilitas est propria Naturæ Divinæ prout contradistinctæ à Personalitatibus. Alia sunt propria Naturæ, sive in concreto, sive in abstracto sumatur, ut, esse mortalem, compositum, passibilem &c. respectu humanæ naturæ: esse immortalem, simplicem, impassibilem, respectu Naturæ divinæ.

454. Regula prima. Prædicata quæ conveniunt Naturæ in abstracto quâ tali, non possunt, nec in concreto, nec in abstracto prædicari per communicationem de altero. Non enim potest dici: Verbum est assumibile, aut assumibilitas: Homo est communicabilis Verbo, vel Spiritui S.

Regula 2. Nulla prædicatio seu communicatio prædicatorum quorumcunque, & quomodo-cunque priorum vnius Naturæ, fieri potest cum reduplicatione, restringente Suppositum ad alterutram Naturam determinatè. v.g. non licet dicere, nec verè dici potest: *Homo vi Homo, est Deus. Deus vi Deus, est Mortalis*. Ratio est, quia ex communi vltu & impositione, reduplicando significamus prædicatum convenire subiecto vi formæ, seu Naturæ reduplicatæ, sive, vi Naturæ quæ importatur ex parte subiecti. Vnde reipsa idem esset ac prædicari concretum de abstracto, seu de Natura secundum se.

Regula 3. Sicut huiusmodi propositiones adjectâ reduplicatione sunt falsæ, & negativæ sunt veræ, ita sine reduplicatione negativæ sunt falsæ. Vnde licet verum sit: *Deus quia Deus non est Mortalis*, omisâ tamen reduplicatione, est falsum dicere: *Deus non est Mortalis*. Ratio est, quia negatio est malignantis naturæ, destruens totum quod sequitur secundum omnem suam rationem, adeoque negat omnem sensum: cum ergo in aliquo sensu verum sit, Deum esse mortalem, nempe quatenus est Homo, hinc negativa illa est falsa: quamvis etiam vera sit affirmativa: *Deus est Immortalis*. Hinc hæretica est hæc propositio. *Verbum non est natum ex Virgine*.

Y y y 2

Regula

Regula 4. Vniuersaliter tunc rectè fit communicatio idiomatum, quando Natura, cui prædicatum est proprium, importatur in Obliquo in resolutione prædicati. v. g. prædicatum, *Passus*, resolvitur in, *Habens naturam recipientem in se vulnus aut dolorem*. & ideo potest dici: Verbum est passum.

Regula 5. Quando est dubium, attento communi sensu modoque loquendi, an prædicatum dicto modo resolvatur, tunc non debent huiusmodi prædicationes simpliciter fieri, sed adjunctâ reduplicatione, cadente supra Naturam, cui tale prædicatum est proprium: v. g. dubium est, an, *esse creaturam*, sit resolvendum in, *habens dependentiam à primo rerum omnium principio*: ideo non est nudè dicendum: *Verbum est creatura*. quæ propositio præfert Arianismum. Ex simili causa non est nudè proferenda hæc alia. *Christus est vbique*. propter Vbiquistas, qui eâ vtuntur ad significandum, Christum esse vbique etiam secundum humanitatem: nam tò esse vbique com-

muniter resolvitur, Christum secundum naturam esse vbique, quod est falsum.

Regula 6. Illorum Idiomatum communicatio non est vsurpanda sine vltiore explanatione, quæ vel ex aliqua peculiari hæresi, vel ex alio capite est suspecta de sensu falso, hoc est quasi prolata esset in sensu formali & reduplicativo. Hinc infert Pallavicinus rectè quidem Deum esse mortuum, non autem Deum esse mortuum: licet enim *mori sit mutari*, nemo tamen hæreticus dixit Deum esse mortuum secundum divinitatem, sicut aliqui dixerunt, esse mortuum secundum divinitatem.

Regula 7. fit, quam tradit idem Pallavicinus. Præscindendo à periculo erroris, quocumque nomina solent à nobis tribui suppositione nature humane vel divine, potius confirmari promiscuè de Deo & de homine.

Et hæc de Mysterio Incarnationis.

